

Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку

коэффициентом новизны; воспроизводимость - определяется количеством носителей, использующих заимствование в речи; семантическое усвоение - определяется способностью носителей объяснить значение заимствованной единицы; функциональное усвоение - определяется способностью семантически правильно употребить заимствованное слово в речи.

Литература

1. Волков С. С., Сенько Е. В. Неологизмы и внутренние стимулы языкового развития / С. С. Волков, Е. В. Сенько // Новые слова и словари новых слов. - Л. : Наука, 1983. - 312 с.

СПЕЦИФІКА ВЖИВАННЯ ВАРІАНТНИХ ЗАКІНЧЕНЬ МІСЦЕВОГО ВІДМІНКА ІМЕННИКІВ ЧОЛОВІЧОГО РОДУ В МОВІ СУЧАСНИХ ЗМІ

Юносова В.О., канд. філол. н., доцент;

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Фонетичною особливістю української мови є чергування *г, к, х* із *з, ц, с* перед закінченням *-і* в місцевому відмінку однини іменників чоловічого роду II відміни. Якщо в іменниках I відміни перехід кореневих *г, к, х* у *з, ц, с* відбувається послідовно (у книзі, на руці, на мусі), то в іменниках II відміни спостерігаємо варіантність флексій, яка виникла внаслідок змішування різних іменникових парадигм у давній словозміні [1, с. 95]: *в році, на порозі, у лузі, у кожусі*, але *в снігу, на вовку*. Уживання варіантних закінчень місцевого відмінка іменників II відміни було предметом дослідження багатьох учених (І. Огієнка, О. Синявського, П. Тимошенка, Н. Сологуб та ін.), які з'ясували, що на вибір однієї з варіантних форм впливають різні чинники: акцентуаційні, словотвірні, морфологічні, лексичні.

Мета нашого дослідження - простежити вживання варіантних закінчень *-і/-* у місцевого відмінка в сучасних ЗМІ, виявити тенденції їхнього використання.

В останні десятиліття українська мова у зв'язку з великими суспільними зрушеннями переживає період інтенсивних змін. У такі часи посилюються пуристичні тенденції - прагнення до очищення мови від іншомовних запозичень, неологізмів тощо. Погоджуємося з думкою О. Тараненка, що збільшення випадків уживання в місцевому відмінку форм із закінченням *-і* є намаганням поширити питомі елементи й обмежити наслідки впливу російської мови [2], в якій це чергування відсутнє, пор.: *на порозі - на порогі, у потоці - в потоке, у душі - в духе* тощо. Передусім такі спроби відбиває мова засобів масової інформації, яка в наш час активно впливає на формування норм української літературної мови. Зокрема, у мові ЗМІ зафіксовано численні випадки вживання варіантних форм, як-от: *у Гонконзі - в Гонконгу, в Артеку - в Артеці, у Бельбеку - у Бельбеці, на рингу - на ринзі, на язика - на язичі* тощо.

Простежується розширення випадків чергування приголосних в іменниках чоловічого роду II відміни, які не зафіксовані правописними виданнями: *Я в жасі* (Перший національний канал, 31.01.2014); *Вона перебуває у розицці* (канал «1+1», 30.12.2013); ... *на 20-метровому флашитоці* замайорів синьо-жовтий стяг України

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (25-26 квітня 2018 р., м. Бердянськ)

(«Урядовий кур'єр», 28.08.2008); *Так було в Чечні, чи в Афганістані, чи в Іраці* (5 канал, 27.01.2014); *...що заявили на мітинзі* (канал «1+1», 31.10.2015).

Тенденція до переходу *г, к, х у з, ц, с* особливо виявляється в запозиченнях. Яскравим прикладом того, як іншомовне слово підпадає під дію фонетичних чинників української мови, є форми місцевого відмінка іменника *Фейсбук*, який спочатку навіть мав різне написання і, звичайно, не змінювався: *...написав нардеп на своїй сторінці у Facebook* («Україна молода», 16.12.2015); *...написав Мінадіров на своїй сторінці у Фейсбук* («Газета по-українськи», 17.02.2016). Згодом він увійшов до відмінкової парадигми іменників чоловічого роду II відміни і набув закінчення *-у*: *Привабливість публікації на Фейсбуку в тому, що ти маєш реакцію читача відразу й безпосередньо* («Дзеркало тижня», 28.12.2015). Здебільшого перехід *г, к, х у з, ц, с* відбувається поступово, протягом багатьох років, але в іменникові *Фейсбук* майже паралельно почали вживати флексії *-у* та *-і*, з поступовою перевагою останньої. Спочатку таке вживання було зафіксовано в усному мовленні, а пізніше й в писемному: *Заходьте на нашу сторінку у Фейсбуці* (канал «ТВі», 24.01.2014); *А пости в «Фейсбуці» насправді нічого не вирішують* («Україна молода», 12.01.2016); *Пристрасті в Фейсбуці не привели нікого на поминки загиблих* («День», 01.03.2017).

Отже, у мові сучасних ЗМІ спостерігаємо хитання у виборі форми місцевого відмінка. Виразною тенденцією є розширення випадків переходу *г, к, х у з, ц, с* перед закінченням *-і* в місцевому відмінку, що свідчить про намагання повернути українській мові її національну специфіку.

Література

1. Сологуб Н. М. *У кемпінгу чи в кемпінзі?* / Н. М. Сологуб // *Культура слова*. - 1993. - Вип. 44. - С.95-97.
2. Тараненко О. О. Сучасні тенденції до перегляду нормативних засад української літературної мови і явище пуризму (у межах граматичних категорій іменника) / О. О. Тараненко // *Мовознавство*. - 2005. - № 3-4. - С.85-104.

ФАКТ І ВИГАДКА: ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖІ (НА МАТЕРІАЛІ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ NONFICTION XX СТ.)

Якобчук-Чирва Ю. О., асистент кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

Проблема визначення межі факту та вигадки, «раціо» та «емоціо» є однією з основних у літературі nonfiction. Дослідження періодів активізації формування документального наративу в американській літературі XX ст. показало, що ці тексти практично народжуються зі знайденого яскравого реального факту, котрий письменник майстерно деталізує і з журналістською точністю викладає. Тому важливо розуміти особливості факту та його використання в літературі nonfiction.

«Факт (від лат. Factum - зроблене) означає, як відомо, дійсну подію, те, що реально відбулося. Під словом –факт" прийнято також розуміти судження або в інший спосіб зафіксовану реальність», - зазначає В. Здоровега [2, с.76]. Якщо у